

Nef Kapitalforvaltning AS
Munkedamsveien 45
0250 OSLO

VÅR REFERANSE
21/14259

DERES REFERANSE

DATO
21.12.2022

Tilsynsrapport fra tematilsyn knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering

1. INNLEDNING

Finanstilsynet har gjennomført et tematilsyn i NEF Kapitalforvaltning AS (heretter omtalt som Foretaket) knyttet til Foretakets tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering, jf. lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering (hvv.).

Finanstilsynet varslet i brev datert 4. januar 2022 en temaundersøkelse i alle norske verdipapirforetak som ikke også er bank, og ba om at foretakene i forbindelse med den årlige rapporteringen knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering KRT-1189 vedla foretakets virksomhetsinnrettede risikovurdering (jf. hvvl. § 7), foretakets rutiner (hvv. § 8) og foretakets plan for opplæring av ansatte (jf. hvvl. § 36).

Finanstilsynet varslet i brev datert 15. mars 2022 tematilsyn i Foretaket. Foretaket oversendte redegjørelser og dokumentasjon knyttet til tematilsynet i brev datert 29. mars, 8. april og 29. april 2022.

Foretaket mottok Finanstilsynets foreløpige tilsynsrapport den 3. oktober 2022. Foretaket ga sine kommentarer til Rapporten i brev datert 19. oktober 2022 (Tilsvaret).

2. VIRKSOMHETSINNRETTET RISIKOVURDERING

2.1 Rettslig utgangspunkt

Foretaket har konsesjon til å tilby investeringstjenesten som nevnt i verdipapirhandelloven (vphl.) § 2-1 (1) nr. 4, samt den tilknyttede tjenesten nr. 1 som nevnt i vphl. § 2-6 (1).

Det følger av hvvl. at rapporteringspliktige, herunder verdipapirforetak, plikter å gjennomføre tiltak for å forebygge hvitvasking og terrorfinansiering. Foretaket skal ha en risikobasert tilnærming, og skal identifisere og vurdere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering knyttet til sin virksomhet, jf. hvvl. §§ 6 og 7.

Det fremgår av hvvl. § 7 (2) at risikovurderingen som minimum skal ta i betraktning a) egen virksomhet, herunder særlig virksomhetens art og omfang, b) virksomhetens produkter, tjenester og kundeforhold, c) type kunder og kundegrupper og d) geografiske forhold. Etter hvvl. § 7 (3) skal

foretaket særskilt vurdere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering før nye produkter og tjenester tilbys og før ny teknologi tas i bruk. Rapporteringspliktiges risikovurderinger skal tilpasses virksomhetens art og omfang, jf. hvvl. § 7 (4). Risikovurderingene skal dokumenteres, holdes oppdatert og stilles til rådighet for tilsynsmyndigheten, jf. hvvl. § 7 (5).

Finanstilsynet uttaler i sin veileder til hvitvaskingsloven (rundskriv 8/2019 som var gjeldende på tilsynstidspunktet) at det forventes at den rapporteringspliktige benytter ressursene der den identifiserte hvitvaskings- og terrorfinansieringsrisiko er størst. Det er ikke anledning til å fravike regelverket hvis risikoen er vurdert som liten, men ressursinnsatsen kan tilpasses risikoen. Rapporteringspliktige må identifisere og forstå risikoen foretaket er eksponert for. Alle rapporteringspliktige må ha en overordnet risikovurdering, jf. hvitvaskingsloven § 7. Risikovurderingen skal identifisere og vurdere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering tilknyttet egen virksomhet og er utgangspunktet for den rapporteringspliktiges implementering av hvitvaskingsregelverket. Risikovurderingen må dokumenteres og den overordnede risikovurderingen skal fastsettes av foretakets øverste ledelse.

Ytterligere veiledning om gjennomføringen av risikovurderinger fremgår av Finanstilsynets reviderte veileder (rundskriv 4/2022) punkt 2.2.

2.2 Finanstilsynets foreløpige vurderinger i Rapporten

Foretaket har i dokumentasjonen av den årlige gjennomgangen av internkontrollen et punkt om risikovurdering knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering. Her oppsummeres risikobildet for Foretaket, men det gis lite innblikk i de vurderinger som ligger til grunn. Finanstilsynet viste til at Foretaket må foreta en systematisk gjennomgang og vurdering av virksomhetens art og omfang, produkter, tjenester og kundeforhold, type kunder og kundegrupper samt geografiske forhold, jf. hvvl. § 7 (2).

Det var Finanstilsynets foreløpige vurdering at Foretaket ikke hadde utarbeidet en virksomhetsinnrettet risikovurdering og at Foretaket ikke kunne dokumentere en risikobasert tilnærming til hvitvasking og terrorfinansiering, jf. hvvl. §§ 6 og 7. Forsvarlig risikovurdering av virksomheten er en grunnleggende forutsetning for Foretakets arbeid med tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering.

2.3 Foretakets kommentarer i Tilsvaret

Foretaket skriver at de tar Finanstilsynets merknader til etterretning og vil oppdatere den virksomhetsinnrettede risikovurderingen. Foretaket opplyser videre at den oppdaterte risikovurdering vil være mer utfyllende, og Foretaket vil vurdere om det er behov for oppdatering av tilhørende rutineverk på bakgrunn av oppdatert risikovurdering.

2.4 Finanstilsynets konklusjon

Det er Finanstilsynets konklusjon at Foretaket på tilsynstidspunktet ikke kunne dokumentere en tilfredsstillende virksomhetsinnrettet risikovurdering og at Foretaket ikke kunne dokumentere en risikobasert tilnærming til hvitvasking og terrorfinansiering, jf. hvvl. §§ 6 og 7. Finanstilsynets

finner dette kritikkverdig. Finanstilsynet tar for øvrig Foretakets beskrevne tiltak til etterretning, og imøteser Foretakets virksomhetsinnrettede risikovurdering når denne foreligger

3. OPPLÆRING

3.1 Rettslig utgangspunkt

Det følger av hvvl. § 36 at rapporteringspliktige skal sikre at ansatte og andre som utfører oppdrag for foretaket, gis opplæring slik at de er kjent med virksomhetens forpliktelser etter hvvl. og i stand til å gjenkjenne forhold som kan indikere hvitvasking og terrorfinansiering. Opplæringen skal gis jevnlig slik at kunnskapen vedlikeholdes og oppdateres

Finanstilsynet har i sin veileder til hvitvaskingsloven (rundskriv 8/2019) uttalt at hva som er tilstrekkelig vil avhenge av flere forhold, herunder produkter og tjenester som tilbys, størrelse på foretaket og risikoeksponering. Opplæringen må tilpasses den enkelte ansattes ansvar, oppgaver og rolle. Finanstilsynet anser det nødvendig at nyansatte får tilstrekkelig innføring ved oppstart av arbeidsforholdet. Hvilken oppdatering som er nødvendig utover dette vil bero på rettsutvikling, nye interne rutiner, nytt risikobilde mv. Oppdateringen bør uansett skje med jevne mellomrom for å sikre vedlikehold av kunnskapen. Foretaket skal kunne dokumentere etterlevelse av opplæringsforpliktelsene. Etter Finanstilsynets syn innebærer dette at foretaket bør ha en opplæringsplan e.l., og at de kan dokumentere innhold og gjennomføring.

3.2 Finanstilsynets foreløpige vurderinger i Rapporten

Ved innsendelse av dokumentasjon 4. februar 2022 vedla Foretaket "Årsplan Compliance 2021, Årsplan Compliance 2022, Protokoll fra styremøte 070921 med årlig vurdering av kompetanse og Vurdering kompetanse 2021" som dokumentasjon på Foretakets opplæringsplan. Dokumentene viste ikke til opplæring innen hvitvasking og terrorfinansiering, men viste til generell kompetanse og kontrollområder. Utover følgende kommentar i "Vurderings kompetanse 2021 – Presiseringer i hvitvaskingsloven har blitt opplyst om fortløpende" og et punkt i rutinen "Rutine for gjennomføring av kundetiltak", fremgikk det ikke hvordan opplæringen var ivarettatt og det var ikke fremlagt dokumentasjon på gjennomført opplæring.

Da det ikke forelå noe dokumentasjon på opplæring var det Finanstilsynets foreløpige vurdering at Foretaket ikke oppfylte kravet i hvvl. § 36.

3.3 Foretakets kommentarer i Tilsvaret

Foretaket opplyser at det gjennomføres opplæring av alle nyansatte senest en måned etter tiltredelse, og at endringer og løpende avklaringer knyttet til regelverket kommuniseres internt av hvitvaskingsansvarlig. Foretaket er av den oppfatning at den løpende bevisstgjøringen er godt egnet som opplæring. Foretaket skriver videre de ser at de i større grad kan formalisere opplæringen i form av en opplæringsplan, og vil påse at det blir utarbeidet en opplæringsplan og påse at den etterleves.

3.4 Finanstilsynets konklusjon

Finanstilsynet tar Foretakets redegjørelse til etterretning. Finanstilsynet påpeker at det for å kunne dokumentere etterlevelse er hensiktsmessig å både ha en konkret plan for gjennomføring og oversikt og dokumentasjon på gjennomførte aktiviteter. Finanstilsynet vil også understreke behovet for å bevisstgjøre ansatte om hvordan de kan gjenkjenne forhold som kan indikere hvitvasking og terrorfinansiering

For Finanstilsynet

Roy Halvorsen
seksjonssjef

Hedvig Vold
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.